

LBRIS

We know
books

Prima mea
dezamăgire
în dragoste

Volum coordonat
de Laura Albulescu

EDITURA
ART

captiv așa cum nici o persoană nu ar putea-o face. O călătorie online poate dura o zi întreagă și o relație cap-coadă.

Cele mai stranii momente sunt cele în care te răcești. Privești către corpul din față, gesturile sunt fermecătoare, lumina pică la fix, se aude în surdină o muzică melancolică, poți fi și-n America de Sud. Apoi se aude un click, și în mintea ta se instaurează o tăcere liniară: nimic nu mai contează. Momentul zero, pace și liniște. În tot acest interstițiu, dragostea se scurge rapid și nu se mai vede. Uneori e reversibil, speră doctorii și pacienții. Dar joci la ireversibil, de obicei.

Cele mai penibile momente sunt cele când arzi de dorință și nu accepți că s-a terminat. Zboară lucruri prin cameră, loviturile se dau fizic și semantic, sunetele ating volumul maxim. O ceartă pe bază de energii neconsumate. De multe ori, scenariul evoluționist termina cearta într-o partidă excelentă de sex. Dar e și ziua când cearta te lasă în plin căcat moral și emoțional. Apoi înveți să te mai liniștești. Între cele două extreme e un drum foarte scurt, iar eu știu să-l traversez rapid.

Povestea a fost așa: eu aveam 14 ani și ea era mai mare. Ne-am iubit prin parcuri, curți de școli și apartamente în lipsa părinților. Intens, melodramatic, adolescentin. Au fost zile în care nu ne puteam vorbi de cât de frumoasă era lumea noastră ascunsă. Citeam pe rupte tot felul de poezii și misticisme, ne țineam de mână pe sub copaci și pentru toate astea chiuleam de la școală. Apoi ea a fugit cu un alt tip, și asta e tot.

Doliul ne șade bine / Prefață de Laura Albulescu / 7

Marius Chivu / Chivis (file de jurnal) / 17

Raluca Dincă / Marile speranțe / 33

Serban Foarță / Cu inima în copci / 39

Bogdan Ghiu / Nu am făcut niciodată
decât să(-ți) scriu / 45

Adela Greceanu / Mers de rață / 57

Mugur Grosu / Tortul / 67

Augustin Ioan / Un amator avizat... / 75

Luminița Marcu / Fotografii cu un Olympus
de unică folosință / 83

Mitoș Micleușanu / Porcule, purcelule, purcelușule! / 101

Ada Milea / „Ochii sunt orbi“ / 107

Matei Pleșu / 3,14 / 111

Antoaneta Ralian / O fată cu numele meu
care nu eram eu / 115

Johnny Răducanu / Nu toate moldovencele
sunt la fel / 125

Ionuț Sociu / unirea urziceni învingea
glasgow rangers / 131

Cecilia Ștefănescu / Sfântul Thomas / 137

Iulian Tănase / Nu, mulțumesc / 151

Stelian Țurlea / La fereastră / 157

Constantin Vică / Sper să vă dezamăgesc
cât mai mult / 169

„Când ai inima frântă, toate punțile s-au rupt:
nimic nu mai contează.
Este sfârșitul fericirii și începutul păcii.“
George Bernard Shaw

Spaniolii se pot lăuda că au un cuvânt care închide toată complexitatea conceptuală a „dezamăgirii“ și a „deziluziei“ (și ceva în plus): *desengaño*. Am spus „și ceva în plus“ pentru că nu degeaba *desengaño* figurează în *Dicționarul conceptelor intraductibile**. De altfel, spaniolul *desengaño* este pentru dezamăgire și deziluzie ceea ce este portughezul *saudade* – alt cuvânt intraductibil – pentru nostalgie și dorință. Meritul ambilor termeni constă în faptul că acoperă semantic ambivalența trăirilor pe care le descriu, că reunesc, altfel spus, suferința și plăcerea, plasându-se cumva dincolo de bine și de rău exact prin acel ceva-în-plus. *Saudade* nu se suprapune peste o stare de rău, peste o indispoziție a ființei,

* *Vocabulaire européen des philosophies. Dictionnaire des intraductibles*, sous la direction de Barbara Cassin, Seuil / Le Robert, Paris, 2004.

un *malaise*, ci înseamnă, deopotrivă, bucurie și angoasă. Dezamăgirea, așa cum se conjugă ea în *desengaño*, nu este numai amărăciune sau eșec, ci se transformă într-un elogiu adus vieții. Ei bine, despre astfel de dezamăgiri este vorba în volumul de față.

Dezamăgirea în dragoste este bună. Mai mult, e un exercițiu aproape obligatoriu. Se spune că orice copil trebuie să învețe, în doze mici, ce înseamnă frustrarea, să simtă și să integreze gustul privării. Să înțeleagă că dorințele lui nu-i vor fi întotdeauna satisfăcute, că lumea în care s-a trezit aruncat nu se grăbește mereu, ca o mamă grijulie, să-i facă pe plac. Dacă nu asimilează această lecție vitală, copilul se va transforma într-un inadaptat veșnic frustrat și agresiv, într-o ființă amputată emoțional, intolerantă la frustrare, mult mai vulnerabilă și mai expusă decât cei care au trecut examenul. Prin urmare, dezamăgirea în dragoste este un ingredient necesar în dezvoltarea inteligenței emoționale.

Știm cu toții că dezamăgirea subîntinde distanța – variabilă – dintre iluzie (sau proiecție) și realitate. De regulă, raportul ascultă de un determinism destul de mecanic: dezamăgirea este direct proporțională cu cantitatea de iluzie investită în obiectul dorinței. Până într-un punct. Excesul răstoarnă ecuația: cine își injectează o supradoză de iluzie – iar iluzia poate fi un drog – devine imun. Devine indezamăgibil pentru că iluzia proliferantă înghite realitatea, atrofiind-o până la dispariție, cele două capete ale axei ajungând să

se întâlnească și să se unească într-un punct. De aceea, poate, prototipul livresc al celui imposibil de dezamăgit în dragoste este Don Quijote. Dar în viața reală – deși e foarte posibil ca fiecare dintre noi să fi avut Dulcinea lui – puțini pot fi Don Quijote până la capăt, după cum lasă să se înțeleagă rata divorțurilor, de pildă. Firește, la relativ același rezultat se poate ajunge și invers, prin răsturnarea raportului: unul dintre efectele cinismului îl reprezintă anularea iluziilor și, implicit, absența dezamăgirii (să fie Sade?).

Dar universalitatea unei experiențe ca dezamăgirea în dragoste rezidă tocmai în faptul că cei mai mulți dintre noi, neavând nici vocație autentică de Don Quijote, nefiind nici cinici de profesie, bântuie undeva pe intervalul dintre iluzie/amăgire și realitate. Și suntem, slavă Domnului, des amăgiți și dezamăgiți, căci distanța dintre iluzie și realitate se dovedește de multe ori mai mare decât ne-am fi închipuit.

Spre deosebire de dragoste, plasată îndeobște sub zodia inefabilului, care refuză cu obstinație să facă obiectul unei explicații, dezamăgirea în amor suportă un ochi clinic. Fenomenologie și explicație. Este momentul dezvrăjirii, al dezorbirii, al lucrurilor cu un contur precis. O frugală anamneză scoate imediat la iveală motivul dezamăgirii și, de multe ori, gustul amar pompat de frustrarea cu care te trezești în brațe are tendința de a face tușele și mai apăsatate. Dar, la fel cum există o *ars amandi*, putem concede că există și o artă de a trăi dezamăgirea amoroasă. Unii o consumă crud, alții gătit

(dacă suntem de acord că putem vorbi și de o antropologie a dezamăgirii). Unii o trăiesc ca *amor fati*, alții se revoltă, unii ca doliu, alții ca melancolie (cum ar spune cei care citează din Freud ca din Pagini Aurii).

Pe scurt, unii o fac cu stil, iar doliul le șade foarte bine.

ANEXĂ

Studiu de caz

Un prieten se întreba recent care o fi media de vârstă caracteristică pentru experiențe ca: prima beție, arborarea primilor blugi, prima dezamăgire în dragoste.

Problematizarea m-a entuziasmat spontan. Am lansat ipoteza că dezamăgirea în dragoste are media cea mai mică dintre cele trei, iar beția, media cea mai ridicată. Mi s-a părut amuzant să-mi verific bănuiala a doua zi. Așa că m-am apucat să cercetez și am recitat textele din antologia de față cu un ochi de contabil. Am făcut fișe. Nu a fost ușor peste tot. Unii autori dădeau ani concreți, așa că aveam nevoie de anul nașterii. Aș fi putut să-i întreb, firește, dar se ducea naibii tot farmecul investigației. Așa că am abuzat de statutul meu de editor și, recunosc, am făcut ceva reprobabil: am scormonit după CNP-urile împričinaților în contractele încheiate pentru publicarea volumului.

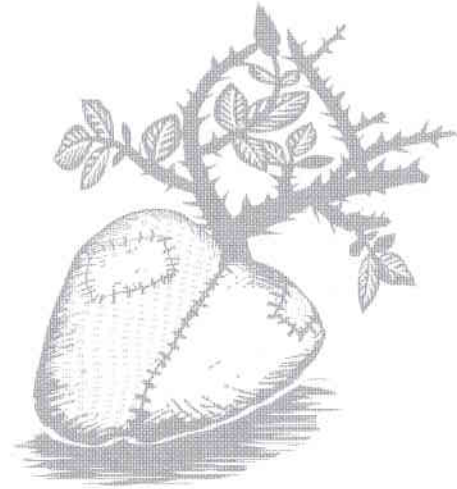
Rezultatul cercetării mele arăta, într-o primă fază, ca o listă de cumpărături: nume – cifră (gen: Matei Pleșu – 3!!!). Mă distram, dar mi s-a părut că ar fi cazul să mă dedic unui demers mai complex, să îmbin cantitativul cu calitativul. Prin urmare, am încropit un tabel:

Subiect	Vârsta la care a avut loc experiența	Crud sau gătit/ Doliu sau melancolie	Observații/ Comentarii
Marius Chivu	18 ani	gătit/doliu	a dat dedicații la Radio Metronom
Raluca Dincă	15 ani	gătit/melancolie	știe multe șlagăre
Șerban Foarță	(împlinea) 14 ani	gătit/melancolie	este el
Bogdan Ghiu	nu vrea să spună	gătit până la carbonizare/ melancolie	tendențe accentuate spre masochism, tare citatul din Lacan
Adela Greceanu	12 ani	gătit/melancolie	nu mi-aș fi imaginat că a jucat handbal
Mugur Grosu	incertă	crud (deși nu bag mâna-n foc)	practică antropofagia cu talent
Augustin Ioan	7-8	gătit/doliu	cumpătat
Luminița Marcu	18 ani	gătit/doliu	face poze șui – am suspectat-o că e gemeni
Mitoș Micleușanu	4 ani	gătit/doliu	pare un bun cunoscător al psihologiei feminine

Subiect	Vârsta la care a avut loc experiența	Crud sau gătit/ Doliu sau melancolie	Observații/ Comentarii
Ada Milea	indecidabil	crud/melancolie	registru sfâșietor bine controlat
Matei Pleșu	3 ani!!!	indubitabil crud/doliu	naturalist, talent de scriitor
Antoaneta Ralian	10 ani	bine gătit /doliu	înduioșător impecabil documentată
Johnny Răducanu	18 ani	crud/doliu	interesantă filozofie <i>sui-generis</i> a glandelor, am răs
Ionuț Sociu	24 ani	și-și /melancolie	e microbist iubita lui se culcă devreme
Cecilia Ștefănescu	12 ani	gătit/doliu	un pletos + un pitic + ochi verzi = un blond ciolănos
Iulian Tănase	7 ani (deși pare a fi „nu știu, nu sunt din localitate“)	nu-mi dau seama	n-a fost niciodată dezamăgit hm... dubios
Stelian Țurlea	24-25?	gătit/ doliu	iașomia are un efect devastator
Constantin Vică	14 ani	gătit/doliu	tendențe autoflagelante mascate de autoironie

Vârsta medie la care subiecții* au înțeles ce înseamnă sfârșitul fericirii și începutul păcii este, așadar, 13 ani. (Distribuția pe sexe este bună: 6/6.) Nu-mi dau seama dacă mi s-a confirmat sau nu ipoteza. Tind să cred că este mai puțin important. Pentru că am descoperit în timpul acestor calcule că aveam în față între 750-770** de ani trăiți.

Laura Albulescu

Marius Chivu

Chivis (file de jurnal)

* Prin „subiecți“ înțelegem și personaje de hârtie, desigur.

** Sursa: tot CNP-ul, pardon.

9 septembrie [1996]. Când am ajuns la chef, am căutat-o trecând prin toate camerele până am ajuns pe balcon. Când ne-am întâlnit, a zâmbit și am știut că era a mea. Trebuia să ajungă acasă până-n 12 și, cum verișoara lui B. îmi oferise o mie de lei să iau taxiul și să aduc de-acasă CD-ul cu Prodigy, i-am propus să meargă cu mine. Era ora 11, așa că am trecut mai întâi pe la ai ei să-i convingem să o mai lase la chef. După o jumătate de oră de tratative, am reușit să scoatem ora 2 și am plecat cu taxiul spre Ostroveni. I-am dat carnetelul. Era tare nerăbdătoare să citească. Când am ajuns la mine, am stins toate luminile și am dat drumul la televizor. Pe MTV era concert unplugged Tori Amos. Ea se așezase pe pat, iar eu m-am așezat pe jos, pe covor. I-am zis că asta e, a venit momentul, ea a zâmbit și a zis că pariul e pariu, și-a dat jos bluza (nu avea nimic pe sub ea) și avea o aluniță pe sânul drept, asortată la pantalonii ei de piele maro... Ne-am lăsat pe covor în fața televizorului, am povestit și am râs o oră întreagă (tocmai se dăduse ceasul înapoi). Când am ajuns la chef era ora 11:45, am dansat toate blues-urile cu ea, iar pe la

2 am dus-o acasă și am mai rămas în gang, nu ne puteam termina cu săruturile. Azi am avut în cap numai *Since I don't have you*.

10 octombrie. În pauza de după ora de mate, m-am apropiat de ea când ștergea tabla, m-am lipit de fundul ei și am întrebat-o dacă nu-și vrea înapoi dinții rămași în gâtul meu (mi-a rămas un mare semn pe gât). Ea a sărit într-o parte, mi-a pus mâna în gât, mi-a zis „nebunule, ne vede lumea!“, apoi m-a întrebat dacă sunt singur acasă. Am chiulit de la istorie și, când am ajuns acasă, surpriză, mama nu plecase încă la dentist. I-am dat caseta cu Simon & Garfunkel, mama ne-a adus niște prăjituri, am vorbit cu toții de toate, apoi mama a plecat să se schimbe și am început să ne sărutăm în mare liniște cu urechile ciulite la ușa de la dormitor...

8 noiembrie. Trebuia să merg la spital să-mi schimb pansamentul și am luat-o cu mine. În autobuz, eu îmi vârașem mâinile în buzunarele paltonului ei, ea și le băgase în buzunarele de la spatele blugilor mei. Între noi, bara de autobuz de care ne proptiserăm capetele. M-a întrebat dacă mai țin minte primul nostru sărut, cel din ianuarie de la ziua lui D., apoi mi-a povestit și cum era îmbrăcată. Uitasem, deși n-au trecut decât doi ani.

16 noiembrie. M-a invitat la botezul ei. În fața bisericii (i-am cumpărat niște garoafe roșii), mă aștepta tatăl ei. Când am intrat, nici n-am văzut-o; se botezau mai mulți, iar ea era undeva în spate. M-am așezat lângă frate-su. Am urmărit

curios toată ceremonia botezului: ea, îmbrăcată într-o robă albă, băgată până la brâu în bazinul cu apă plasat sub amvon, pastorul care a scufundat-o lăsând-o pe spate și acoperindu-i nasul cu o batistă... Apoi mama ei așteptând-o cu un prosop. Toată ziua fusesem destul de speriat, îmi imaginam că va face cine știe ce legământ de castitate. Crezusem că am pierdut-o acum cu botezul. N-am vorbit toată ziua, dar pe seară am trecut pe la ea și ne-am dus la capela de pe dealul din spatele Episcopiei. Am zis ca de-aici înainte să fie locul nostru secret. Am stat o grămadă, am povestit despre copilărie, ne-am sărutat... Când am coborât de pe deal, mi-a rupt un trandafir alb din curtea Episcopiei. În fața blocului, tatăl ei repara mașina purtând o căciuliță colorată pe cap. Tocmai se ciocnise cu o căruță. La plecare, ne-am înțeles ca, atunci când o să-nflorească teiul, să vină la mine să dormim pe balcon.

19 noiembrie. A venit la mine, ne-am uitat pe MTV, pe pozele de la Voineasa (mi-a dăruit un album cu fotografii de când era ea mică), i-am citit din scrisorile pe care mi le scria tata când era plecat în Irak...

22 noiembrie. Azi eram de serviciu pe școală și când m-am dus în clasă m-a întâmpinat Ilici cu „lasă-mă să te iubesc“. Nu m-am prins și am dat să trec de el, dar apoi a zis: „Chestia asta o citea Copilu dintr-un carnețel.“ Eu am înghețat, iar el a început să râdă și să facă bâză. A apărut apoi și Copilu: „Bă, tu ești nebun! Dădeam paginile și numai poezii. Când naiba le-ai scris?“ „Ce fraier ești, n-ai recunoscut nici măcar o